

Skolenes landsforbund og Fellesorganisasjonen om Dokument 8:223 S (2017-2018) om skolegang for ungdom med endelig avslag på asylsøknad

Skolenes landsforbund og Fellesorganisasjonen støtter forslag om lovendring som tar sikte på å gi ungdom med endelig avslått asylsøknad rettigheter til videregående opplæring.

Vårt standpunkt er basert både på den vanskelige livssituasjonen til de ungdommene det gjelder og på samfunnspolitiske og allmenne interesser.

Konsekvenser av dagens politikk for ungdommene det gjelder

I dag befinner det seg mange unge flyktninger på asylmottak som har fått endelig avslag på sin asylsøknad. Noen er blitt vurdert som ureturnerbare, og andre frykter for sine liv om de reiser tilbake til sine hjemland. På tross av det endelige avslaget, kan de altså likevel komme til å oppholde seg i Norge i mange år framover.

Men med en gang avslaget er gitt, blir de av myndighetene fratatt mulighetene til å skaffe seg lovlig arbeid og sin rett til å ta videregående opplæring. Livet deres blir fullstendig satt på vent, og de lever i et ekstremt utenforskap.

Fafo-rapporten «Normalitet i limbo» fra 2013 belyser på en god måte mange av problemene disse unge menneskene opplever på grunn av sitt utenforskap. Mange blir både fysisk og psykisk syke.

Vi kan bare forestille oss hvordan det vil være å bruke all tid på å vente på iverksetting av utvisning. Derfor er det om å gjøre å føre en politikk som gir et tryggere framtidsperspektiv for den enkelte ungdom enn tilfellet er i dag.

Alle barn i Norge har rett til utdanning i grunnskolen. Mange får også mulighet til å gå på videregående skole, men siden dette ikke er en rettighet – avhenger denne retten av den enkelte skole eller fylkeskommune. I følge NOAS er retten til utdanning beskyttet av både Grunnloven, FNs barnekonvensjon, FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK) og Unescos konvensjon om diskriminering i utdanning. Det er verdt å merke seg at Norge har blitt kritisert av FNs barnekomite for å ikke gi barn uten lovlig opphold retten til videregående opplæring.

Å avskjære barn i alderen 16-18 år, som oppholder seg i Norge fra videregående opplæring, innebærer en forskjellbehandling og kan i følge NOAS tolkes å være i strid med barnekonvensjonen. Dette bidrar også til gjøre situasjon for det enkelte barn eller ungdom enda vanskeligere.

Det er en forholdsvis liten gruppe mennesker det er snakk om. Redd Barna opererte i 2016 med antallet 60 – 70 ungdommer på landsbasis. UDI anslo at det i perioden 2015 – 2017 var 249 enslige mindreårige og 347 barn i familier som fikk avslag.

Konsekvenser av dagens politikk for samfunnet generelt

Den politikken som i dag føres overfor asylsøkere med endelig avslag, viser seg å ha konsekvenser som truer velferdssamfunnet.

Av Fafo-rapporten framkommer det at flere av disse ungdommene blir nødt til å skaffe seg penger på ulovlig måte for å kunne overleve.

Som en konsekvens av politikken med fratatte rettigheter blir de dirigert inn i det stadig voksende illegale arbeidsmarkedet eller inn i en kriminell løpebane.

Det ekstreme utenforskapet og de psykiske belastningene det medfører, øker også sannsynligheten for at flere slutter seg til ekstremistiske og voldelige grupperinger.

Skolenes landsforbund og Fellesorganisasjonen om forslaget om rett til skolegang for unge asylsøkere med endelig avslag

Skolenes landsforbund og Fellesorganisasjonen støtter på bakgrunn av dette forslaget som er fremmet i dokument 8:223S (2017-2018).

Vi vet at det for mange av disse ungdommene med endelig avslag kan det ta lang tid før de kan sendes ut. Det innebærer at de kan bli gående i måneder og år uten et skikkelig utdanningstilbud og uten å ha noe meningsfullt å fylle tida si med. Det mener vi er svært skadelig for det enkelte ungdom. Livet blir satt på vent og de kommer ikke i gang med noe ting. Utdanning er en universell rettighet og uavhengig av om de får bli så går de glipp av både en faglig ballast og ikke mins et felleskap med andre. Det å sitte på et mottak uten rettigheter til å gå på skole, kan aldri forberede en ungdom på et normalliv verken i Norge eller i opprinnelseslandet.

Vi mener at retten til videregående for ungdom med endelig avslag på asylsøknad bør lovfestes.

På vegne av

Skolenes landsforbund og Fellesorganisasjonen

Bodil Gullseth

Forbundssekretær

Tlf.: 976 68 399

E-post: bg@skolenes.no

Sentralbord: 993 56 060

